

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор

В.М. Бабасв

2014 р.

ОСНОВИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

галузі знань 0701 Транспорт і транспортна інфраструктура

напряму 6.070101 Транспортні технології (за видами транспорту)

Стандарт чинний з дати затвердження

Харків – 2014

РОЗРОБЛЕНО: Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова

КАФЕДРА: Економічної теорії

РОЗРОБНИКИ: к.е.н., доцент кафедри Наумов М.С.

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ Решетило В.П. (Решетило В.П.)

“ 26 ” червня 2014 р., протокол № 10

Схвалено **випусковою** кафедрою транспортних систем і логістики.

Протокол від “ 29 ” 08 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри Доля В.К. (Доля В.К.)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена
Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ Саранчук І.М. (Саранчук І.М.) “ 6 ” 11 2014 р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету
менеджменту.

Голова Вченої ради Цисаревський І.М. (Цисаревський І.М.) “ 30 ” вересня 2014 р.,
протокол № 2

Цей стандарт не може бути тиражований або відтворений будь яким способом без
письмової згоди ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2014

© М.С. Наумов, 2014

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Основи зовнішньоекономічних зв'язків» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму 6.070101 Транспортні технології (за видами транспорту).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність господарських, економічних, правових, фінансових відносин у сфері економічної діяльності між підприємствами України – суб'єктами ЗЕЗ та іноземними фірмами як на території України, так і за її межами.

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Основи економічної теорії	Транспортне право
Правознавство	

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів (ЗМ):

ЗМ 1. Теоретичні основи зовнішньоекономічних зв'язків.

ЗМ 2. Особливості зовнішньоекономічних зв'язків підприємства.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Основи зовнішньоекономічних зв'язків» є засвоєння теоретичних основ зовнішньоекономічних зв'язків (ЗЕЗ), набуття системних знань і навичок щодо забезпечення економічної ефективності ЗЕЗ у різних сферах діяльності.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи зовнішньоекономічних зв'язків» є з'ясування специфіки механізму функціонування зовнішньоекономічної діяльності в Україні на сучасному етапі; вивчення нормативної бази щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств; дослідження методів оцінки тенденцій, суперечностей та доцільності діяльності у визначенні головних напрямків зовнішньоекономічної діяльності для підприємств різних форм власності, що є суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності; розуміння специфіки запровадження різних форм виходу на зовнішні ринки; ознайомлення з основними процедурами щодо укладання зовнішньоекономічних контрактів; вивчення методів і способів визначення ефективності укладених угод і зовнішньоекономічної діяльності підприємства в цілому.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- специфіку механізму функціонування зовнішньоекономічної діяльності в Україні на сучасному етапі;

- нормативну базу щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств;

вміти:

- застосовувати методи оцінки тенденцій, суперечностей та доцільності діяльності у визначенні головних напрямків зовнішньоекономічної діяльності для підприємств різних форм власності, що є суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності;
- враховувати специфіку запровадження різних форм виходу на зовнішні ринки; здійснювати процедури щодо укладання зовнішньоекономічних контрактів;
- застосовувати методи та способи визначення ефективності укладених угод та зовнішньоекономічної діяльності підприємства в цілому;
- за результатами аналізу законодавчих та нормативних актів України, за допомогою зіставлення та порівняння приймати професійні рішення, адекватні державній економічній політиці;
- використовувати основні положення міжнародних угод, до яких приєдналася Україна;
- розраховувати показники ефективності зовнішньої торгівлі та інвестування;

мати компетентності:

- досліджувати механізм зовнішньоекономічних зв'язків;
- кваліфіковано оцінювати зміни в кон'юктурі світового ринку та економічній політиці іноземних держав;
- приймати раціональні рішення у зовнішньоекономічній діяльності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин – 3 кредити ЄКТС (для денної форми навчання) і 108 годин – 3 кредити ЄКТС (для заочної форми навчання).

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи зовнішньоекономічних зв'язків.

Змістовий модуль 1.1. Теоретичні основи ЗЕЗ

Тема 1.1.1. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів ринкових відносин.

Сутність і фактори розвитку зовнішньоекономічної діяльності. Зовнішньоекономічний комплекс держави. Суб'єкти та основні форми ЗЕД. Основні теорії ЗЕД. Особливості ЗЕД в Україні.

Тема 1.1.2. Регулювання ЗЕД.

Сутність і основні суб'єкти регулювання ЗЕД. Інструменти регулювання на мікрорівні. Інструменти макроекономічного регулювання. Міжнародні інститути зовнішньоекономічного регулювання.

Тема 1.1.3. Митне регулювання.

Сутність і форми нетарифного регулювання. Сутність і форми тарифного регулювання. Мито і його види. Особливості митного регулювання в Україні.

Тема 1.1.4. Валютне регулювання.

Валютні ринки й валютні курси. Основні валютні операції в сучасній ЗЕД. Особливості та інструменти регулювання валютних ринків. Проблеми валютного регулювання в Україні.

Змістовий модуль 2. Особливості ЗЕЗ підприємства

Тема 1.2.1. Форми виходу підприємств на зовнішній ринок.

Правові передумови ЗЕД підприємств. Класифікація зовнішньоторговельних операцій.

Тема 1.2.2. Форми зустрічної торгівлі.

Сутність і суперечливість бартерних операцій. Зустрічні закупки у ЗЕД. Інші форми зустрічної торгівлі.

Тема 1.2.3. Експортно-імпорتنі операції та порядок їх укладання.

Етапи здійснення експортно-імпоротної угоди. Особливості зовнішньоторговельних операцій з окремими групами товарів.

Тема 1.2.4. Посередницькі операції на зовнішніх ринках

Сутність і класифікація посередницьких операцій у ЗЕД. Основні суб'єкти міжнародного торгового посередництва.

Тема 1.2.5. Орендні операції в ЗЕД.

Сутність і особливості міжнародних орендних операцій. Лізинг у міжнародній господарській практиці.

Тема 1.2.6. Організація та техніка підготовки, укладання і виконання зовнішньоекономічних контрактів.

Специфіка зовнішньоторговельної контрактної діяльності. Особливості вибору міжнародного ринку і контрагента угоди. Особливості здійснення ділових переговорів у ЗЕД.

Тема 1.2.7. Структура і зміст міжнародних контрактів купівлі-продажу

Сутність і міжнародні правила укладання торгових контрактів. Основні статті типового договору міжнародної купівлі-продажу.

Тема 1.2.8. Ціна товару, валютні та фінансові умови контрактів, умови платежу, форми розрахунків.

Особливості сучасної зовнішньоторговельної цінової стратегії фірми. Основні ціни зовнішньоторговельних контрактів. Основні умови, засоби та форми міжнародних розрахунків.

Тема 1.2.9. Організація і функціонування підприємств з іноземним капіталом. Законодавство України про режим іноземного інвестування. Особливості функціонування підприємств з іноземними інвестиціями.

Тема 1.2.10. Організація та технологія міжнародних перевезень. Класифікація міжнародних перевезень. Особливості договорів міжнародних перевезень.

Тема 1.2.11. Маркетингові дослідження зовнішнього ринку при здійсненні експортно-імпорتنих операцій. Сутність, принципи й особливості міжнародного маркетингу. Просування товарів на зовнішньому ринку і функції відділу маркетингу зовнішньоторговельного підприємства.

Тема 1.2.12. Економічна ефективність ЗЕЗ. Сутність і основні показники зовнішньоторговельної діяльності підприємства. Показники ефективності зовнішнього інвестування і кредитування. Інтегральні показники ефективності ЗЕД.

3. Рекомендована література:

1. Дідківський М. І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. посібник / М. І. Дідківський. – К.: Знання, 2006. – 462 с.

2. Зовнішньоекономічна діяльність: Навч. посібник. За ред. І. І. Дахна. – К.: Центр навч. літ-ри, 2006. – 360 с.

3. Прокушев Е. Ф. Внешнеэкономическая деятельность: Уч. пособие. – 5-е изд., перераб. и доп. / Е. Ф. Прокушев. – М.: Издательско-торговая корпорация „Дашков и К^о”, 2004. – 307 с.

4. Трусов О. Довідник ЗЕДівця / О. Трусов, Ю. Рудяк, В. Голубенко. – Харків: Фактор. – 656 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

5. Засоби діагностики успішності навчання: поточні та підсумкові тестові завдання, контрольні роботи, питання і задачі до заліку.

АНОТАЦІЯ

Програма навчальної дисципліни «Основи зовнішньоекономічних зв'язків» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напрямку 6.070101 «Транспортні технології (за видами транспорту)».

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи зовнішньоекономічних зв'язків» є з'ясування специфіки механізму функціонування зовнішньоекономічної діяльності в Україні на сучасному етапі; вивчення нормативної бази щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств; дослідження методів

оцінки тенденцій, суперечностей та доцільності діяльності для визначення головних напрямків зовнішньоекономічної діяльності для підприємств різних форм власності, що є суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності; розуміння специфіки запровадження різних форм виходу на зовнішні ринки; ознайомлення з основними процедурами щодо укладання зовнішньоекономічних контрактів; вивчення методів і способів визначення ефективності укладених угод і зовнішньоекономічної діяльності підприємства в цілому.

ABSTRACT (ANNOTATION)

The program for the discipline "Basics of Foreign Economic Relations" is composed in accordance with the educational and vocational training program for Bachelor degree training the direction 6.070101 "Transport Technologies (by mode)".

The main task of the discipline "Basics of Foreign Economic Relations" studying is determination of the specific mechanism for the operation of foreign economic activity in Ukraine at the present stage; study of the regulatory framework on the regulation of foreign economic activity of enterprises; research methods to assess trends, contradictions and feasibility activities to determine the main directions of foreign economic activity of enterprises of different ownership forms, which are the subjects of foreign economic activity; understanding of the specific implementation of different forms of access to foreign markets; acquaintance with the basic procedures for the preparation of foreign trade contracts; the study of methods and techniques for determining the effectiveness of the signed agreements and foreign economic activity in general.

АННОТАЦИЯ

Программа учебной дисциплины «Основы внешнеэкономических связей» составлена в соответствии с образовательно-профессиональной программой подготовки бакалавра направления 6.070101 «Транспортные технологии (по видам транспорта)».

Основными заданиями изучения дисциплины «Основы внешнеэкономических связей» является выявление специфики механизма функционирования внешнеэкономической деятельности в Украине на современном этапе; изучение нормативной базы относительно регулирования внешнеэкономической деятельности предприятий; исследование методов оценки тенденций, противоречий и целесообразности деятельности для определения главных направлений внешнеэкономической деятельности для предприятий разных форм собственности, которые являются субъектами внешнеэкономической деятельности; понимание специфики внедрения разных форм выхода на внешние рынки; ознакомление с основными процедурами составления внешнеэкономических контрактов; изучение методов и способов определения эффективности подписанных соглашений и внешнеэкономической деятельности в целом.